

Lenny Kuhr maakt zich zorgen over wereldwijde brandhaarden**'Mijn moederhart huilt'**

door Richard van de Crommert

Lenny Kuhr is op de top van haar kunnen. Haar stem is beter dan ooit. En de huidige toernee door Nederland brengt haar op plekken waar ze nooit eerder is geweest. In die nieuwe reeks optredens, die als titel *Wie Ben Je heeft meegekregen*, zingt ze het nieuwe lied *Moederhart*, dat gaat over de zorgen die ze heeft, over de brandhaarden in de wereld.

In haar toernee laat de populaire zangeres zich van haar kwetsbare kant zien. Vrouwen roept ze op niet meer machteloos toe te kijken. Maar juist hun krachten te bundelen om de oorlogen in de wereld te stoppen.

De oorlog in Israël, die in juli van dit jaar op zijn top was, blokkeerde de zangeres. Ze moest wat doen. „Dat had niet alleen met Israël te maken. Het heeft met oorlog te maken. Met onmacht. In een oorlog leef je vaak in een chaotische constructie waarin niemand meer ziet wat de oplossing is en wat de oorzaak was. Ik voelde dat elke vorm van geweld onnatuurlijk is. Zelfs soldaten hebben daar last van als ze terugkeren. Dat alleen al zou voldoende redenen moeten zijn om geen oorlogen meer te voeren.”

Zelf heeft Kuhr een nauwe band met Israël. Ze heeft er enige tijd gewoond. Haar twee dochters wonen er nog steeds. „Zeker als je zo direct betrokken bent, word je er in gezogen. Het gevoel van dualiteit blokkeerde mij”, zo kijkt ze terug op die periode. „Ik schreef geen liedjes meer.” „Hoe moet ik nou het podium op, zonder dat ik hier iets van zeg”, vroeg ze zichzelf af.

Het keerpunt was de verjaardag van haar kleindochter. Die midden in de zomer negen jaar werd. Als ze belt met haar kleindochter Lihi, om haar te feliciteren, zit de 64-jarige zangeres ineens met haar neus op de oorlog in het land.

„Speciaal voor haar zing ik *Lang Zal Ze leven*. Via Facetime. Ik zie dat lieve gezichtje van haar en ze begint helemaal te glunderen. Ze probeert het ook mee te zingen. Alhoewel ze wel een en ander verstaat, spreekt ze niet helemaal goed Nederlands. En ik zie: ze is helemaal jarig. Maar ineens gaan de sirenes af. Ik hoor het ook. Je hoort haar om mamma roepen en zeggen dat ze naar de schuilkelder moeten rennen. Bij mijn dochter is die niet in haar huis, maar aan de overkant van de straat. Binnen anderhalve minuut moet je je hebben en houden, soms ook midden in de nacht, op hebben gepakt en onderduiken. Ik heb het zelf ook van dichtbij meegemaakt.”

Maar op de verjaardag van haar kleindochter ging het allemaal anders. „Mijn kleindochter roept haar moeder en ik hoor mijn dochter zeggen: 'Sjit, ik ben niet aangekleed'. Ze kwam net uit de douche en had geen tijd om naar de schuilkelder te gaan. Door alles wat er gebeurde, bleef de iPhone aanstaan en ik hoorde alles. Mijn dochter hoorde ik zeggen: 'Kom maar hier', en ze is met haar dochter, en ook met haar zoontje Ozz, in het halletje gaan staan. Echt veiliger is die plek niet. En ondertussen bleven de sirenes maar loeien.”

Toen het bombardement afgelopen was, meldde haar dochter zich weer. „Mam”, zei ze. „Het is goed afgelopen. Maar mijn kleindochter lachte niet meer. In een paar minuten was ze jaren ouder geworden. Terwijl het zo'n vrolijk kind is. Zo ontstond mijn nieuwe lied *Moederhart*.” Het is de allereerste single van Lenny geworden die, vooralsnog, alleen digitaal is uit-

'Oorlog is een mannenspel'

Lenny Kuhr: „De nieuwe toernee is een zoektocht naar ieders pure ik”

FOTO RIAS IMMINK
gebracht.

Om haar kleindochter te troosten zingt Kuhr tot slot het lied dat ze schreef toen Lihi vijf jaar oud werd. „Toen ik een cadeau zocht, kon ik niks van mijn gading vinden voor haar. Ik heb toen een lied in vijfkwarts maat gemaakt.”

De hele oorlogsituatie maakte Kuhr boos. „Het geweld dat dan iedereen overkomt. De onmacht die je dan voelt. Niet alleen in Israël, maar ook in Gaza, Irak, Syrië en Oekraïne.”

De boosheid verscherpte zich omdat een oorlog, zoals Kuhr het noemt, een 'mannenidee' is. „Maar tegelijkertijd wist ik ook: vrouwen zijn ook verantwoordelijk. Die hebben ook een stem. Vrouwen kunnen sturen. Hopen. Bidden. En vrouwen kunnen het geheel zien. Eigenlijk zouden vrouwen een soort keten moeten vormen en de mannen op andere gedachten brengen.”

Pas toen ze dat lied had geschreven, dacht ze: Nu kan ik het toneel weer op. „Door het lied wordt een oorlogsconflict bespreekbaar, want ik neem geen stelling. Precies, die blokkade, dat pantser moest weg. En welk moederhart wordt er niet

geraakt door de onmacht van oorlog en terreur? Want oorlog is veel te veel macho, veel te veel machtsvertoon. Van alle kanten.”

Volgens de Brabantse zangeres zijn vrouwen zich onvoldoende bewust wat voor invloed ze zouden kunnen hebben. In Israël zie je het al gebeuren. Daar zijn al groepen vrouwen die weigeren elkaars vijand te zijn. Het is een druppel op de gloeiende plaat, leuk idealistisch bedacht. Maar het geeft wel vitaliteit. En wanneer je blijft geloven in dat wat nu nog onmogelijk lijkt, in het wonder, en dat wonder zijn we zelf, dan is uiteindelijk alles mogelijk.”

Het lied sloeg de afgelopen weken, tijdens haar eerste optredens van de toernee, in als een bom. „Door die oorlog krijgt het een andere lading. Eentje van onmacht. Van deernis”, vertelt ze. „Het publiek voelt het. Ze horen de boosheid, maar ook de verbinding die ik maak.”

„Ik stel me heel erg kwetsbaar op. Maar dat komt omdat ik wil laten zien wat ik voel. En daarmee vertel ik iets universeels. In elke toernee laat ik iets nieuws zien van me zelf. Dat maakt het gewoon waarachtig.”

Tot en met eind mei trekt Kuhr door het land met het nieuwe theaterprogramma *Wie Ben Je*. De klassieker *De Troubadour* komt ook voorbij. „Ook die troubadour is wat ik ben”, lacht ze. Maar grote zalen mijdt de zangeres die 45 jaar geleden met dat lied het Eurovisie Songfestival won. „Sommige artiesten zeggen dat ze in Carré willen staan, maar ik voel me thuis in de kleine zalen en kerken en kom nu op

'Vrouwen kijken machteloos toe'

plaatsen waar ik nooit eerder ben geweest. Een goed optreden hangt niet af van het aantal mensen wat in een zaal past. Laatst stond ik in een prachtig kerkje in Noord-Holland waar 120 mensen waren. En als ik met mijn muzikanten Cor Mutters en Mischa Kool dan perfect in harmonie ben, dan kan ik niet gelukkiger worden. Ik wil graag verbinden en de kracht van mijn werk zit hem juist in de intimiteit. In kleine zalen is de impact van wat je wil zeggen sterker, omdat de boodschap minder vervliegt.”

Daarom ook staat stoppen niet in het woordenboek van Kuhr. „De vitaliteit die ik nu heb en de vreugde die ik nu voel, is als goede wijn. En hoe langer die in het vat zit des te lekkerder die wordt. Maar het

vat wordt wel ouder en wanneer dat barst, dat weet ik niet. Maar de wijn wordt er dus wel beter op. Ik voel dat ik nu aan het rijpen ben. Nog nooit heb ik zo goed gezongen. Wel is mijn stem een beetje gezakt. Dus hebben we alle liedjes een halve toon lager gezet. In die diepte bleek mijn stem rust te vinden en een nieuwe laag te hebben. Nee, er is geen reden om te stoppen nu. Juist niet. Het is nog nooit zo leuk geweest. Ik heb eerder het idee dat ik nog maar net begin.”

